

Előző (2015. márciusi) számunkban Puskely Mária Kordia, Szerzetesek c. művéből idéztünk részleteket, melyet a megszentelt élet intézményeire vonatkozó közös szabályok megismerésével hagytunk abba. Az alábbiakban – ismét az Egyházi Törvénykönyv (SzIT, Bp., 1985. Fordította és magyarázta: Erdő Péter) segítségét kérve – folytatjuk a megszentelt élet intézményeivel kapcsolatos alapvető fogalmak meghatározását:

Szerzetesintézmények

A különféle szerzetesintézmények a megszentelt élet intézményeinek egyik válfaját alkotják. A II. Vatikáni zsinat tanítása alapján sajátos jellemzőiket így összegezhettük:

- Az evangéliumi tanácsokra tett nyilvános örök fogadalom,
- közösségben folytatott élet,
- bizonyos elkülönülés.

Magának *az életállapotnak meghatározása*:

„A szerzetesélet mint az egész személyiség megszentelése az Egyházban azt az Istentől alapított csodálatos együttlétet nyilvánítja ki, amely az eljövendő élet jele. Így a szerzetes a maga teljes odaadását mint Istennek szánt áldozatot valósítja meg, és így egész léte folyamatos istentiszteletté válik a szeretetben” (607,1).

„A szerzetesközösségnek *szabályosan létesített házban* kell laknia a jognak megfelelően rendelt előljáró fennhatósága alatt.

Az egyes házaknak legalább *kápolnájuk* legyen, (...), hogy az legyen a közösség középpontja” (608).

Pannonhalmi Bencés
Főapátság

„A szerzetesintézmény házait a szabályzat szerint *illetékes hatóság létesíti* a megyéspüspök előzetes írásbeli beleegyezésével. Apácák monostorainak létesítéséhez ezen kívül a *Szentszék engedélye* is szükséges” (609,1-2).

A szerzetházak neve sokféle lehet. Az ősi, monasztikus szerzetesrendek tagjai (pl. bencések, ciszterciek) *monostorok*ban laknak. Kisebb, de ugyancsak zártabb jellegű szerzetesintézményeik házait *kolostornak* (régii szép magyar néven: klastromnak) szoktuk nevezni (pl. klarisszák, kármeliták). Újabb alapítású szerzetesintézmények házainak elnevezései: *zárdá, konvent* (pl. domonkosok), *testvériség* (Jézus kistestvérei...). Egyházi, illetve egyházszervezeti és rendszervezetési szempontok szerint beszélhetünk *főapátságról, apátságról, prépostságról, perjel-ségről; rendi anyaházról, rendi központról* (ez az utóbbi kettő nem feltétlenül ugyanaz), *anyamonostorról* (pl. Citeaux), *általános testvériségről* (pl. a kistestvérek Tre Fontane barakk-központja Rómában), *filiáról* (kisebb alapítás), *misszióról* (az ún. missziós területen alapított házak) stb. Egy adott szerzetesintézményen belül a szerzetházak lehetnek a) egymástól függetlenek, azaz *autonómok* (pl. klarisszák, vizitáció, kármel), b) *központi kormányzat által irányítottak* (a legtöbb újkori szerzetesintézmény), c) laza *federációval* összekötöttek (pl. ágostonrendi kanonisszák). A központi kormányzat alatt álló szerzetesintézmények tartományokra (*provincia*), illetve egyéb területi egységekre oszlanak. A szerzetesintézmények központi házai, XII. Pius óhajának megfelelően, az 50-es

évektől általában Rómában található. A szerzetesintézmények és az Apostoli Szentszék kapcsolatának fenntartását a vatikáni *Szerzetesi Kongregáció* biztosítja (Congregatio pro Religiosis, Piazza Pio XII., 3, I—00193 Roma); ennek élén a Pápa által kinevezett *bíboros prefektus* áll.

„Az *előljárók* Istentől az Egyház szolgálata által kapott hatalmukat a szolgálat szel-

lemében gyakorolják: igazodjanak Isten akaratához, úgy irányítsák alattvalóikat, mint Isten gyermekeit és az emberi személy iránti tisztelettel segítsék elő önkéntes engedelmségüket” (618).

„A rájuk bízott tagokkal együtt arra törekedjenek, hogy Krisztusban *testvéri közösséget* építsenek fel, és abban Istent mindennél jobban keressék és szeressék” (619).

Szerzetesi felvétel, kiképzés

„Az előljárók csak azokat vegyék fel, akik nemcsak megkívánt korúak, hanem egészségesek, adottságuk szerint alkalmazsak és az intézmény sajátos életének vállalásához elég érettek is” (642).

A felvétel *alsó korhatára*: betöltött 17. év. Érvénytelen a *noviciátusba* (újoncudó) való felvétel azok esetében, akiket érvényes házasság köt, akik erőszak, megfélemlítés, vagy megtévesztés folytán lépnek be, aki eltitkolja, hogy már egy másik intézmény tagja.

„Mielőtt a noviciátusba felvételt nyernének, a jelentkezők kötelesek igazolni *keresztségüket, bérmálásukat, valamint szabad állapotukat*” (645).

„A noviciátusnak, amellyel az intézményben való élet elkezdődik, az a rendeltetése, hogy a *noviciusok, novíciák* (újoncok) az illető intézmény sajátos isteni hivatását teljesebben megismerjék, az intézmény életmódját megtapasztalják, szívüket és lelküket annak szelleme szerint alakítsák, és hogy szándékukkal alkalmasságuk bebizonyosodjék” (646).

„A noviciátusnak, hogy *érvényes* legyen, magában a noviciátusi közösségben eltöltendő *tizenkét hónapig* kell tartania” (648,1).

„A noviciátus *két évnél* hosszabb ne legyen” (648,3).

„A novícius (novícia) az intézményt szabadon *elhagyhatja*, az intézmény illetékes hatósága pedig *elküldheti* őt” (653,1).

Az ún. *újoncudó* (újoncudó) alatt az *újoncmester* bevezeti az újoncot az emberi és keresztény erénygyakorlatok művészetébe, az ima és az önmegtágadás útján irányítva megtanítja az evangéliumi tanácsok szerinti életre, az istentiszteletre és a testvéri szolgálatra; megismerkedik az intézmény sajátos karizmájával (*karizma* = a Szentlélek ajándéka a közösség szolgálatára), történetével, szentéletű példaképeivel.

Az újoncudót az első, *ideiglenes fogadalom* zárja le.

„A szerzetesi fogadalomtétel révén a tagok *nyilvános fogadalommal* magukra vállalják a három evangéliumi tanács megtartását, az Egyház szolgálata által Istennek szentelődnek, és tagként felvételt nyernek az intézménybe a jogban meghatározott jogokkal és kötelezettségekkel” (654).

Az ideiglenes fogadalom *érvényességéhez* szükséges:

- a) betöltött 18. év
- b) érvényesen letöltött noviciátus
- c) az illetékes előljáró fogadalomra bocsátó engedélye
- d) szabad akaratú döntés
- e) a fogadalmat a törvényes előljárónak kell átvennie.

Időtartama: háromtól hat évig terjed.

Semmiképp nem haladhatja meg a kilenc évet.

Az ideiglenes fogadalmat az *örök fogadalom* követi. Az ősi eredetű szerzetesintézményekben ez általában *ünnepélyes* örök fogadalom, az újabb keletűekben pedig *egyszerű* örök fogadalom. A fogadalom mindkét esetben nyilvános, mert a törvényes előljáró az Egyház nevében veszi át. A fogadalom akkor ünnepélyes, ha az Egyház ilyenek ismeri el (pl. bencések, ciszterciek, kármeliták).

A szerzetesi örök fogadalom — akár ünnepélyes, akár egyszerű — *érvénytelenítő akadály*, ha az illető, elhagyva szerzetesintézményét, házasságot akarna kötni. Az örök fogadalom alól pápai jogú szerzetes esetében a Szentszék, egyházmegyes jogú szerzetes esetében pedig a helyi ordinárius adhat felmentést.

„Érvénytelenül kísérlik meg a házasságot azok, akiket szerzetesintézményben tett nyilvános, örök tisztasági fogadalom kötelez” (1088).

örökfogadalom a Domonkos Nővéreknél ↑

Az örök fogadalom minden szerzetes számára élete legboldogabb napja. „Istennel köt házasságot”, akiről tudja, hogy „örök szeretettel szereti őt” (vö. Jer. 31,3)... Egy-egy férfi, illetve nő Istennel kötött örök szeretetszövetsége bizonyára a legnagyobb kaland, amit emberi szív megélehet. Az Egyház körülbástyázza, védi, oltalmazza, a világ igen keveset tud róla. Öröktől végtelenbe mutató távlatait csak ketten ismerik: Isten és az örök fogadalmas szerzetes.

„Minden szerzetesi hivatás titok. Elsősorban Isten titka, akitől a kezdeményezés származik, aki arra hívja választottját, hogy a nagyobb szeretet útjára lépjen. Sokszor mi sem tudjuk, nem értjük, hogy miért éppen ránk esett a választása, de Belé vetjük bizalmunkat, abban a hitben, hogy irgalma nagyobb a mi gyengeségeinknél, és hogy semmi sem választhat el minket az Ő szeretetétől. Legyen ezért hála Neki, minden hivatás kezdeményezőjének, hatalmas ajándékáért, azért, hogy egész életünket Neki szentelhetjük.”

(idézet Andrea nővértől)

Bemutatkoznak:

A DOMONKOS NŐVÉREK

forrás: www.magarkurir.hu

A rend története

Közösségünket, az Árpád-házi Szent Margitról nevezett Szent Domonkos rendi Nővérek Apostoli Kongregációját 1868-ban alapította Kőszegen Tommaso Anselmi olasz domonkos szerzetes, a Monarchia domonkos rendtartományának reformátora, tíz olasz és osztrák fiatal nővel együtt. Céljuk az volt, hogy Magyarországon újraélesszék a domonkos rend török kor óta kihalt női ágát és Árpád-házi Szent Margit életeszményét. Azonban nem kizárólag szemlélődő életet akartak élni, hanem, a kor kihívásainak megfelelően, az akkor alakuló apostoli kongregációkhoz hasonlóan kezdettől fogva felvállalták a lánynevelést, mint apostoli szolgálatot. A közösség a domonkos család része az alapítástól, így magáénak vallja a domonkos rend lelki és szellemi hagyományát. Egyike annak a kb. 150 női domonkos kongregációnak, amelyek mintegy 28.000 taggal

szinte a világ összes országában jelen vannak. Kongregációnknak 1950 előtt hét helyen volt iskolája és rendháza Magyarországon. Jelenleg három helyen van jelen: Kőszegen, Budakeszin és Hódmezővásárhelyen, összesen 46 taggal.

A közösség karizmája, küldetése

A domonkos rend, mint neve is mutatja, a Prédikátorok Rendje, (OP). Küldetését összefoglalja a rend Aquinói Szent Tamástól vett jelmondata: szemlélődni, és a szemlélt igazságot továbbadni. A prédikálás számunkra az evangélium szóval és tettel, egész életünkkel, lényünkkel történő hirdetését jelenti. A domonkos prédikáció a közös és egyéni imádságból fakad; erősíti és táplálja a stúdium, vagyis Isten Igazságának szüntelen tanulmányozása. A domonkos életforma közösségi; a közösségi lét szerzetesi életünk összes dimenzióját átjárja. Végül Árpád-házi Szent Mar-

← „...egy szív, egy lélek
legyetek Istent keresve,
hiszen ezért gyűltetek
egybe.”
(Szent Ágoston regulájából)

git példájára, a karizma fontos része az engesztelés: minden ember üdvösségére vágyni és Istent viszontszeretni minden ember nevében.

Magyarországi tevékenység

A domonkos rend küldetését a Kongregáció hagyományosan a katolikus neveléssel valósította meg. Jelenleg ez folyik Kőszegen és Hódmezővásárhelyen, a Kongregáció által fenntartott oktatási intézményekben. (gimnázium, általános iskola, óvoda). Ez a tevékenység kibővült az 1990-es újraindulás után a hitre nevelés és katekézis, pasztorációs munka különféle formáival, a teológia tanításával főiskolai szinten, lelki gyakorlatok, lelkinapok tartásával stb.

Jövő, kihívások, tervek

Az elmúlt évek növekedésének köszönhetően közösségünk új ház alapítására készül a nyártól Szombathelyen, az ottani megyéspüspök úr, Veres András meghívására. Közösségünk 2001-től van jelen Kárpátalján; ebben az évben kénytelenek voltunk szüneteltetni ottani jelenlétünket, de a jövő évtől új helyen szeretnénk folytatni ottani misszióinkat. Mindemellett Kőszegen 2014. szeptemberétől indult el a már meglévő iskolánkban a gimnázium – szeretnénk ezt megerősíteni, és közben már meglévő apostoli munkáinkat és közösségi életünket is az eddigi színvonalon folytatni.

Programok a megszentelt élet évében

Szeretnénk a szerzetesség iránti intenzívebb figyelmet felhasználni arra, hogy minél többeknek tudjunk beszélni a szerzetesi hivatás szépségéről. Ennek érde-

kében kidolgoztunk alsóstól egyetemista korosztályig olyan anyagokat, amelyek alkalmasak a szerzetesség bemutatására kb. 2 órás időkeretben; egyik rendtársunk a hittan tanítás részére az alsós hittanos tananyaghoz kidolgozott egy szerzetességről szóló modult (<http://szerzetesek.hu/hirtegl/hitoktatasi-segedanyag-alsos-osztalyoknak>). Több rendtársunk részt vesz a szerzetesi év programjainak előkészítésében. A szerzetesi év részeként, hálaadásul hivatásunkért Máriazellbe záródokolunk a nyáron.

Végül, de nem utolsó sorban pedig „**Számomra Ő az élet**” címmel elkészült első bemutatkozó kisvideónk is, melyet mindenki megtekinthet honlapunk (domonkosnoverek.hu) „HIVATÁS” menüpontjában.

Árpád-házi Szent Margitról nevezett Szent Domonkos rendi Nővérek Apostoli Kongregációja

